

*Työterveyshuollon ammattihenkilöiden
ja asiantuntijoiden pätevyys*

**ja sosiaali- ja terveysministeriön
ohjeet työterveyshuollon
täydenniskoulutuksesta**



ISSN 1236-116X
ISBN 952-00-1544-2

Taitto: AT-Julkaisutoimisto Oy
Paino: Edita Prima Oy, Helsinki 2004

Tiivistelmä

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksesta. Helsinki, 16 s. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, ISSN 1236-116X; 2004:10) ISBN 952-00-1544-2

Työterveyshuoltolain 1383/2001;5§:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriö antaa ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksen sisällöstä, laadusta, määrästä ja järjestämisestä.

Työterveyshuollon täydennyskoulutusta koskevat määrälliset tavoitteet ovat asianomaista ammattihenkilö- ja asiantuntijaryhmää koskevia suosituksia.

Lisäksi tässä ohjeessa kuvataan työterveyshuoltolainsäädännössä työterveyshuollon ammattihenkilöiltä ja asiantuntijoilta edellytettävä pätevyys toimia työterveyshuollon tehtävissä (1484/2001; 16-18§)

Ohje on tarkoitettu työterveyshuoltopalveluita tuottaville organisaatioille, työterveyshuollon ammattihenkilöille ja asiantuntijoille, työterveyshuollon koulutusta järjestäville organisaatioille, opettajille ja kouluttajille, työnantajille, työntekijöille ja heidän edustajilleen sekä muille työterveyshuollon sidosryhmille.

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden toiminnan on vastattava työterveyshuoltolainsäädännössä määriteltyä työterveyshuollon sisältöä ja tehtäviä (1483/2001; 12 §). Hyvä työterveyshuoltokäytäntö edellyttää eri alojen asiantuntijoiden yhteistyötä ja monitieteistä tietoa työn ja terveyden välisistä suhteista ja niiden hallinnasta.

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden tulee kyetä osoittamaan asiakirjoin pätevyytensä ja osallistumisensa täydennyskoulutukseen. Työterveyshuollon ammattihenkilön työnantajan tulee varmistaa, että ammattihenkilöllä on lain ja määräysten edellyttämä pätevyys toimia työterveyshuollon tehtävissä. Samoin tulee varmistaa, että työterveyshuollon asiantuntijalla on tiettyyn työhön tai työn osa-alueeseen liittyvä asiantuntemus, alansa edellyttämä koulutus ja työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus. Asiantuntijan pätevyys on varmistettava myös silloin, kun käytetään asiantuntijapalveluita tuottavan yrityksen henkilöstöä.

Avainsanat: ammatillinen koulutus, terveydenhuolto, työterveyshuolto, täydennyskoulutus

Summary

Qualifications required of occupational health care professionals and experts and instructions for further education in occupational health care issued by the Ministry of Social Affairs and Health. Helsinki, 16 pp. (Handbooks of the Ministry of Social Affairs and Health, ISSN 1236-116X; 2004:10) ISBN 952-00-1544-2

The Ministry of Social Affairs and Health issues in virtue of the Occupational Health Care Act (1383/2001; section 5) instructions for the content, quality, volume and organisation of further education in occupational health care.

The quantitative objectives for further education in occupational health care are recommendations targeted to the relevant groups of professionals and experts.

The instructions specify the qualifications required of occupational health care professionals and experts under the occupational health care legislation for working in occupational health care (1484/2001; sections 16-18).

The instructions are meant for organisations providing occupational health care services, occupational health care professionals and experts, organisations arranging education in occupational health care, teachers and instructors, employers, employees and their representatives, and other interest groups.

The activities of the occupational health care professionals and experts must comply with the provisions on the content and tasks of occupational health care laid down in the relevant legislation (1483/2001; section 12). Good occupational health care practice presupposes multidisciplinary co-operation by experts and multiprofessional knowledge of the relationship between work and health and its management.

Occupational health care professionals and experts must be able to produce evidence of their qualifications and participation in further education by documents. The employer of an occupational health care professional shall make sure that the professional possesses the qualifications required by the law for working in occupational health care. It must also be checked that an occupational health care expert has the expertise needed in a certain job or component area of a job, the education required for the job and the education qualifying for work in occupational health care. The qualifications of an expert have to be checked also when using staff of a company providing expert services.

Key words: *further education, health care, occupational education, occupational health care*

Sisällysluettelo

Tausta	6
I Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys	7
Työterveyshuollon ammattihenkilöt ja asiantuntijat	7
Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys ja koulutus	8
Pätevyysvaatimukset	8
Koulutusvaatimukset	8
Ammattiryhmittäiset koulutusvaatimukset.....	9
Työterveyshuollon ammattihenkilöt.....	9
Työterveyshuollon asiantuntijat	9
II Ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksesta	12
Täydennyskoulutuksen järjestäminen ja laadun varmistaminen	13
Koulutuksen laadun ja määrän varmistamismenettelyt	13
Täydennyskoulutuksen seuranta	14

Tausta

Työterveyshuoltolain 1383/2001;5§:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriö antaa ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksen sisällöstä, laadusta, määrästä ja järjestämisestä.

Työterveyshuollon täydennyskoulutusta koskevat määrälliset tavoitteet ovat asianomaista ammattihenkilö- ja asiantuntijaryhmää koskevia suosituksia.

Lisäksi tässä ohjeessa kuvataan työterveyshuoltolainsäädännössä työterveyshuollon ammattihenkilöiltä ja asiantuntijoilta edellytettävä pätevyys toimia työterveyshuollon tehtävissä (1484/2001; 16-18§).

Ohje on tarkoitettu työterveyshuoltopalveluita tuottaville organisaatioille, työterveyshuollon ammattihenkilöille ja asiantuntijoille, työterveyshuollon koulutusta järjestäville organisaatioille, opettajille ja kouluttajille, työnantajille, työntekijöille ja heidän edustajilleen sekä muille työterveyshuollon sidosryhmille.

Työterveyshuoltolaki (1383/2001; 5§) edellyttää työnantajaa käyttämään riittävästi työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja heidän tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita työterveyshuollon suunnittelua, toteuttamista sekä kehittämistä ja seuranta koskevissa asioissa siten kuin työterveyshuollon toteuttamiseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti on tarpeen. Työturvallisuuslain (738/2002) 10 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita ellei työnantajalla ole työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin tarvittavaa riittävää asiantuntemusta. Työterveyshuollon ammattihenkilön ja asiantuntijan työnantaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että ammattihenkilöllä ja asiantuntijalla on riittävä pätevyys tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen (1383/2001; 5 §).

Työterveyshuolto- ja työturvallisuuslaeissa on huomioitu Euroopan yhteisön puite-direktiivi (89/391/ETY), joka velvoittaa työnantajaa käyttämään työterveyshuolto- ja työsuojelutoimien toteuttamisessa pätevää henkilökuntaa. Ammattialakohtaisista direktiiveistä lääkäreitä koskee direktiivi 93/16/EEC, jossa on esitetty mm. työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen vähimmäisvaatimukset. Ammattialakohtaisten direktiivien tarkoituksena on tutkintojen automaattisen tunnustamisen edellyttämien vähimmäisvaatimusten sääntely ja ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden mahdollistaminen Euroopan yhteisön jäsenmaissa.

Pohjoismaat ovat sitoutuneet pyrkimykseen tunnustaa Pohjoismaissa vastavuoroisesti suoritettut koulutukset. Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä on tehty vuonna 1981 sopimus eräistä sairaanhoidon ja terveydenhuollon ammattiryhmien yhteisistä työmarkkinoista. Kyseinen sopimus uusittiin vuonna 1993, jolloin siitä poistettiin EU:n tutkintojen tunnustamisdirektiivien kanssa ristiriitaiset osat. Sopimus koskee mm. lääkäreitä, terveydenhoitajia, sairaanhoitajia, fysioterapeutteja ja psykologeja. Sopimuksen tarkoituksena on turvata Pohjoismaiden kansalaisten pääsy näiden ammattialojen pohjoismaisille työmarkkinoille.

I Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys

Työterveyshuollon ammattihenkilöt ja asiantuntijat

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden toiminnan on vastattava työterveyshuoltolainsäädännössä määriteltyä työterveyshuollon sisältöä ja tehtäviä (1483/2001; 12 §). Hyvä työterveyshuoltokäytäntö edellyttää eri alojen asiantuntijoiden yhteistyötä ja monitieteistä tietoa työn ja terveyden välisistä suhteista ja niiden hallinnasta. Työterveyshuollon ammattihenkilöt ja asiantuntijat toimivat ammatillisesti riippumattomina työnantajasta, työntekijöistä ja heidän edustajistaan. Asiantuntijoiden käytön tulee perustua työterveyshuollon ammattihenkilöiden arvioimaan työ- ja työpaikkälähtöiseen tarpeeseen. Asiantuntijan työn laajuus voi vaihdella pysyvästä työterveyshuollossa toimimisesta kertaluontoiseen asiantuntijaselvitykseen tai konsultaatioon. Asiantuntijoita tulee tarvittaessa käyttää myös toimintasuunnitelmia laadittaessa ja työpaikkaselvityksiä tehtäessä. Työterveyshuoltolain mukaista työterveyshuollon toimintaa ei ole työnantajalle ja henkilöstöhallinnolle kuuluva yleinen organisaation toiminnan ja henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen. Asiantuntijoiden käyttö ja toiminnan sisältö tulee ilmetä työterveyshuollon toimintasuunnitelmasta.

Työterveyshuollon ammattihenkilöitä ovat työterveyshuollon erikoislääkärit sekä sellaiset laillistetut lääkärit ja laillistetut terveydenhoitajat, joilla on työterveyshuollon toteuttamiseen tarvittava koulutus (1383/2001; 3§:4 ja 1484/2001;16 §, 17 §).

Työterveyshuollon asiantuntijoita ovat henkilöt, joilla on laillistetun fysioterapeutin tai laillistetun psykologin pätevyys sekä henkilöt, joilla on työhygienian, ergonomian, teknisen, maatalouden, työnäkemisen, ravitsemuksen, puheterapian tai liikunnan alan soveltuva korkeakoulu- tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto ja riittävät tiedot työterveyshuollosta (1383/2001; 3§:5 ja 1484/2001;18 §).

Asiantuntijoita ovat myös erikoislääkärit, joilla on muun kuin työterveyshuollon erikoislääkärin pätevyys ja jotka toimivat oman erikoisalansa asiantuntijoina.

Lääkärin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, psykologin, optikon, ravitsemusterapeutin ja puheterapeutin tulee terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) ja asetuksen (564/1994) mukaan olla Terveydenhuollon oikeusturvakeskukseen laillistamia tai luvan saaneita.

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys ja koulutus

Pätevyysvaatimukset

Valtioneuvoston asetuksessa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta 1484/2001 säädetään työterveyshuollossa toimivien ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta. Työterveyshuollossa ammattihenkilönä tai asiantuntijana toimiminen edellyttää oman alan perustutkinnon suorittamista, työterveyshuollon erikoistumistutkintoa tai erikoistumisopintoja tai ammatillisella täydennyskoulutuksella saatua pätevyyttä. Lisäksi edellytetään jatkuvaa tietojen ylläpitämistä ammatillisella täydennyskoulutuksella.

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden tulee kyetä osoittamaan asiakirjoin pätevyytensä ja osallistumisensa täydennyskoulutukseen. Työterveyshuollon ammattihenkilön työnantajan tulee varmistaa, että ammattihenkilöllä on lain ja määräysten edellyttämä pätevyys toimia työterveyshuollon tehtävissä. Samoin tulee varmistaa, että työterveyshuollon asiantuntijalla on tiettyyn työhön tai työn osa-alueeseen liittyvä asiantuntemus, alansa edellyttämä koulutus ja työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus. Asiantuntijan pätevyys on varmistettava myös silloin, kun käytetään asiantuntijapalveluita tuottavan yrityksen henkilöstöä. Ne terveydenhuollon ammattihenkilöt ja asiantuntijat, jotka olivat työterveyshuoltolain (1383/2001) voimaantullessa 1.1.2002 päteviä toimimaan työterveyshuollossa, ovat edelleen päteviä työterveyshuoltolain voimaantulohetken mukaisesti ja niitä vastaaviin työterveyshuollon tehtäviin (1383/2001;26§).

Koulutusvaatimukset

Työterveyshuollon koulutusvaatimukset voidaan ryhmitellä kolmeen tasoon:

1. Perustutkintoon johtava koulutus on tutkintoon johtavaa koulutusta, joka antaa valmiudet toimia ammatissa. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden perusopintoihin tulee sisältyä riittävästi työterveyshuollon opetusta.
2. Työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus on koulutusta, joka antaa valmiudet toimimiseen työterveyshuollon ammattihenkilön ja asiantuntijan tehtävissä. Tällaista koulutusta on:
 - 2.1. Tutkintoon johtava jatkokoulutus
 - 2.2. Muu pätevöittävä perustutkinnon jälkeen vaadittava koulutus
3. Täydennyskoulutus on suunnitelmallista ja tarveharkintaan pohjautuvaa koulutusta, jonka tarkoituksena on ylläpitää, ajantasaistaa ja lisätä työntekijän ammattitaitoa ja osaamista.

Ammattiryhmittäiset koulutusvaatimukset

Työterveyshuollon ammattihenkilöt

Lääkärit

Työterveyshuollossa päätoimisesti (20 t/vk tai yli) toimivan lääkärin tulee olla työterveyshuollon erikoislääkäri.

Työterveyshuollossa osa-aikaisesti toimivalla laillistetulla lääkärillä tulee olla vähintään seitsemän opintoviikon laajuinen työterveyshuollon koulutus kahden vuoden kuluessa työterveyshuollon tehtäviin siirtymisestä.

Työterveyshuoltoon erikoistuva lääkäri voi erikoislääkärin tutkinnosta annetun asetuksen mukaan toimia työterveyshuollon tehtävissä (678/1998).

Työterveyslääkärin tulisi osallistua täydenniskoulutukseen keskimäärin 7 päivää vuodessa.

Terveydenhoitajat

Työterveyshuollossa toimivalla laillistetulla terveydenhoitajalla tulee olla terveydenhoitajan pätevyys ja ammattikorkeakoulussa suoritettut työterveyshuollon erikoistumisopinnot tai vähintään seitsemän opintoviikon laajuinen työterveyshuollon koulutus kahden vuoden kuluessa työterveyshuoltoon siirtymisestä.

Työterveyshoitajan tulisi osallistua täydenniskoulutukseen keskimäärin 7 päivää vuodessa.

Työterveyshuollon asiantuntijat

Fysioterapeutit

Työterveyshuollossa toimivalla laillistetulla fysioterapeutilla tulee olla fysioterapeutin pätevyys ja ammattikorkeakoulussa suoritettut työterveyshuollon erikoistumisopinnot tai vähintään seitsemän opintoviikon laajuinen työterveyshuollon koulutus kahden vuoden kuluessa työterveyshuoltoon siirtymisestä.

Fysioterapeutin tulisi osallistua täydenniskoulutukseen keskimäärin 7 päivää vuodessa.

Psykologit

Työterveyshuollossa toimivalla laillistetulla psykologilla tulee olla psykologin pätevyys ja vähintään seitsemän opintoviikon laajuinen työterveyshuollon koulutus kahden vuoden kuluessa työterveyshuoltoon siirtymisestä tai jatkotutkintona suoritettava erikoispsykologin tutkinto, johon sisältyy seitsemän opintoviikon laajuinen työterveyshuollon koulutusmoduuli.

Psykologin tulisi osallistua täydenniskoulutukseen keskimäärin 7 päivää vuodessa.

Työhygienian asiantuntijat

Työhygienian asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulututkinto ja vähintään 40 opintoviikkoa työhygienian erityisosaamisalueisiin liittyviä opintoja.

Työhygienian asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan työhygienian asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Työhygieenisii mittauksia tekevällä *mittaushygieenikolla* tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto ja hyväksyttyä koulutusta (kurssit) mittauksen kohteena olevien altisteiden mittaamiseen.

Työhygieenisii mittauksia suorittavalla *mittaushygieenikolla* tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan *mittaushygieenikon* tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Ergonomian asiantuntijat

Ergonomian asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto (pääaineena ergonomia tai vastaavat opinnot).

Ergonomian asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan ergonomian asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Tekniset asiantuntijat

Teknisten alojen asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Teknisten alojen asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä työterveyshuollon koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan teknisen asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Työnäkemisen asiantuntijat

Työnäkemisen asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Työnäkemisen asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa työnäkemisen asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Maatalouden asiantuntijat

Maatalouden asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Maatalouden asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan maatalouden asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Puheterapian asiantuntijat

Puheterapian asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Puheterapian asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan puheterapian asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Ravitsemuksen asiantuntijat

Ravitsemuksen asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Ravitsemuksen asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan ravitsemuksen asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Liikunnan asiantuntijat

Liikunnan asiantuntijalla tulee olla alan soveltuva korkeakoulu-, tai muu vastaava alan aikaisempi ammatillinen tutkinto.

Liikunnan asiantuntijalla tulee lisäksi olla suoritettuna yhden opintoviikon laajuinen työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutus.

Työterveyshuollossa asiantuntijana toimivan liikunnan asiantuntijan tulisi osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

II Ohjeet työterveyshuollon täydenniskoulutuksesta

Työelämän tarpeet ja työterveyshuollon henkilöstöön kohdistuvat lisääntyneet osaamisvaatimukset edellyttävät suunnitelmallista ja pitkäjänteistä ammatillista täydenniskoulutusta, jotta monitieteinen työn ja terveyden välistä vuorovaikutusta koskeva tieto siirtyy työterveyshuollon käytännön toiminnaksi ja ohjaa sitä. Monitieteinen tieto työn ja terveyden välisestä suhteesta ja työn terveysvaikutuksista on otettava huomioon jo työterveyshuollon suunnittelussa ja toimintasuunnitelman laadintavaiheessa (1383/2001; 11 §). Työterveyshuollon toteuttamisessa korostetaan eri asiantuntemusalueiden hyödyntämisen tarvetta ja työterveyshuollon moniammatillisuuden vahvistamista kaikissa olosuhteissa.

Työterveyshuollon ammattihenkilön ja asiantuntijan työnantaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että ammattihenkilö ja asiantuntija osallistuvat riittävästi, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein (1383/2001; 5 §), ammattitaitoaan ylläpitävään täydenniskoulutukseen.

Täydenniskoulutusvelvollisuus koskee myös itsenäisenä ammatinharjoittajana työterveyshuoltotehtävissä toimivaa terveydenhuollon ammattihenkilöä.

Työterveyshuollossa toimivien lääkäreiden, terveydenhoitajien, fysioterapeuttien ja psykologien tulisi osallistua täydenniskoulutukseen keskimäärin 7 päivää vuodessa.

Muiden työterveyshuollossa toimivien asiantuntijoiden tulisi osallistua täydenniskoulutukseen 1–3 päivää vuodessa.

Kunkin työterveyshuollossa toimivan ammattihenkilö- ja asiantuntijaryhmän koulutusvaatimukset on kuvattu sivuilla 9–11.

Täydenniskoulutukseen osallistumisen määrä ja sisältö perustuu ammattihenkilön ja asiantuntijan koulutuksesta, työtehtävistä ja organisaation tarpeista lähtevään tarveharkintaan.

Täydenniskoulutusta koskevat määrälliset tavoitteet ovat asianomaista ammattihenkilö- ja asiantuntijaryhmää koskevia suosituksia.

Muuta kuin valtioneuvoston asetuksessa 1484/2001 mainittua työterveyshuollossa toimivaa terveydenhuollon henkilöstöä koskee sosiaali- ja terveysministeriön asetus terveydenhuollon henkilöstön täydenniskoulutuksesta (1194/2003).

Täydenniskoulutusta koskevat koulutuspäivät voivat koostua myös yhtä päivää lyhyemmistä suunnitelmallisista ammattitaitoa ylläpitävistä tai kehittävästä koulutustilaisuuksista. Täydenniskoulutukseksi ei lueta työpaikan kokouksia eikä uusien työntekijöiden perehdyttämistä.

Täydennyskoulutuksen järjestäminen ja laadun varmistaminen

Työterveyshuollon täydennyskoulutusta suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee ottaa huomioon työterveyshuoltolainsäädännöstä ja muusta työterveyshuoltoon liittyvästä lainsäädännöstä sekä hyvästä työterveyshuoltokäytännöstä johtuvat ammatillisen osaamisen tarpeet.

Työterveyshuollon ammattihenkilön ja asiantuntijan työnantajan velvollisuus on työterveyshuoltolain 5 § mukaan huolehtia siitä, että tällä on riittävä koulutus.

Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden työterveyshuoltoon pätevöittävä koulutusta järjestäviä koulutusorganisaatioita ovat yliopistot, ammattikorkeakoulut ja Työterveyslaitos. Korkeakoulut kuuluvat opetusministeriön ja Työterveyslaitos Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan.

Koulutuksen tulee täyttää seuraavat laatuvaatimukset:

- koulutusorganisaatio järjestää korkeakoulutasoista koulutusta ja huolehtii sen jatkuvuudesta ja laadusta
- koulutusorganisaatiolla on hyväksytty opetussuunnitelma
- koulutusorganisaation kouluttajien määrä on riittävä.
- kouluttajien pätevyys on yliopistoja ja ammattikorkeakouluja koskevan lainsäädännön mukainen.

Työterveyshuollon täydennyskoulutusta voivat antaa kaikki kouluttajatahot, joiden koulutus on ammattia tukevaa, suunnitelmallista, työterveyshuollon tarvetta ja muuttuvia vaatimuksia vastaavaa lyhyt- tai pitkäkestoista koulutusta, jonka tarkoituksena on ylläpitää, ajantasaistaa ja lisätä työntekijän ammattitaitoa ja osaamista. Tällaista työterveyshuollon täydennyskoulutusta on mm. sosiaali- ja terveysministeriön, lääninhallitusten, Työterveyslaitoksen, Työturvallisuuskeskuksen, yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten, ammatillisten järjestöjen, työnantajien, yksityisten koulutuksen järjestäjien, vakuutuslaitosten, lääketeollisuuden järjestämä sekä toimipaikoilla järjestettävä koulutus.

Täydennyskoulutusta voidaan tehokkaasti toteuttaa ammatillisena yhteistyönä tai alueellisesti verkostoituneena. Koulutus voidaan toteuttaa myös monimuoto- tai etäopiskeluna.

Täydennyskoulutuksesta tulee osallistujalla olla mahdollisuus saada todistus.

Koulutuksen laadun ja määrän varmistamismenettelyt

Sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä opetusministeriön kanssa vastaa valtakunnallisesti työterveyshuollon koulutuksen määrän ja laadun kehittämisestä, seurannasta ja valvonnasta.

Työterveyshuollon neuvottelukunnan tehtävänä on valmistella ja seurata työterveyshuoltolainsäädännön edellyttämän työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantun-

tijoiden koulutuksen kehittämistä, kuten koulutuksen tavoitteita ja yhtenäisyyttä, koulutuksen sisältöä ja laatua, kouluttajien määrää ja pätevyyttä sekä koulutustarjontaan liittyviä kysymyksiä.

Työterveyslaitoksen Koulutuskeskuksen tehtävänä on yhteistyössä koulutusta antavien tahojen kanssa edistää ja koordinoida sitä, että koulutus toteutuu työelämän vaatimusten mukaisesti tasokkaana ja laadukkaana. Yhteistyön tarkoitus on koulutuksen tavoitteiden, sisällön, määrän ja järjestämisen seuranta, koulutuksen tarkoituksenmukaisuuden varmistaminen, koulutuksen laadun edistäminen ja laadun varmistamismenettelyn vahvistaminen sekä em. asioita koskevien suositusten ja esityksien tekeminen.

Täydenniskoulutuksen seuranta

Kouluttajatahot keräävät seurantatietoa mm. koulutusohjelmista, opetussuunnitelmista, kouluttajista ja opiskelijoista. Työterveyslaitoksen Koulutuskeskus yhteistyössä työterveyshuollon koulutusorganisaatioiden kanssa kokoaa valtakunnallisesti koulutusta koskevaa seurantatietoa. Työpaikkojen tulee seurata ja kerätä järjestelmällisesti koulutusta koskevia tietoja sopivaksi katsomallaan tavalla.

- 2004: 1 Opas hammaslääkärin käytännön palvelusta peruskoulutuksen jälkeen.
ISBN 952-00-1468-3
- 2 Handbok för den praktiska tjänstgöringen efter grundutbildningen till tandläkare.
ISBN 952-00-1469-1
- 3 Terveydenhuollon täydennyskoulutussuositus.
ISBN 952-00-1478-0
- 4 Rekommendation om fortbildning inom hälso- och sjukvården.
ISBN 952-00-1479-9
- 5 Kuoleman toteaminen. Opas terveydenhuollon henkilöstölle.
Konstaterande av människans död. En guide för hälso- och sjukvårdspersonalen.
ISBN 952-00-1499-3
- 6 Ikääntyneiden ihmisten ohjatun terveystoiminnan laatusuosituksset.
ISBN 952-00-1512-4
- 7 Kvalitetsrekommendationer om handledd hälsotion för äldre personer.
ISBN 952-00-1519-1
- 8 Kouluterveydenhuollon laatusuositus.
ISBN 952-00-1529-9
- 9 Kvalitetsrekommendation för skolhälsovården.
ISBN 952-00-1530-2
- 10 Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksesta.
ISBN 952-00-1544-2
- 11 Behörighet för yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården och social- och hälsovårdsministeriets anvisningar om kompletterande utbildning.
ISBN 952-00-1545-0